

er hidtil det Samme skeet; men jeg mener, at saalænge den gamle Lovgivning endnu har sine Indskrænkninger, da vil Bevillingsveien kunne standses; men give vi en Lov som denne, saa behøves der ingen Bevilling mere. Er det altsaa statsoeconomisk rigtigt, at nogle saa Jordrotter komme i Besiddelse af hele Landets Jordsmon, og den langt større Mængde af Almuesklassen maa blive uden Besiddelse eller kun i Besiddelse af jordløse Hytter, det er Følgen af Udskykningen til $\frac{1}{2}$ Album Hartkorn; thi deraf er ikke Jord til Byggeplads til Huus og en halv Have, ja neppe engang til en halv Have, det er jordløse Hytter, og Beboerne af de jordløse Hytter maae nødvendigvis være bundne til de større Gaarde, det er der, de maae søge deres Næring, det er omkring disse, de maae opstaae i Mængde. — Dette System er fulgt i Mechlenborg og i flere tydske Stater, der seer man det fuldkommen complet udviklet, det er dette, som denne Lov stiller paa at indføre i Danmark, saa der paa saadan Maade bliver tilsidst aldeles ingen Almuesklasse eller Bondeklasse, uden de aldeles undergivne Arbejdsstrælfamilier i de jordløse Hytter og Arbejdsherrerne i de større sammenlagte Gaarde. Det er et Fabrikssystem; thi ligesom Fabrikkerne i Fabriklandene have en Masse af gifte Arbeidere med Koner og Børn i Fabrikkerne, saaledes kunne de større Aulsgaarde indtage de mange Huusfamilier med Mand, Kone og Børn som Trædomsarbeidere. Man har i Mechlenborg og i flere tydske Stater en saa streng Lovgivning mod Fattigvæsenet, at det skal forsørge dem enhver for sig; de maae ikke flytte fra Gods til Gods, eller fra Sogn til Sogn, de have det værre end Bønderne; nogenstinde havde det under Stavnbaandet i Danmark, de have det værre end de vestindiske Slaver, thi disse have en Beskyttelse og en Forsorg til rigelig Føde og Klæder, som her mangler til

den Grad. Altsaa Statsoeconomi kan det aldrig være at vedtage et System, hvorefter der kun skulde blive en mægtig Klasse, som eiede alle de større Eiendomme, som de efterhaanden samlede af sammenlagte Bøndersteder, og hvorefter den øvrige jordeiendomsløse Befolkning skulde være bunden til et Arbejde som Trælle. Jeg veed vel, man siger: nu er Hovet hævet, der vil intet Hovet komme igjen. Jeg skal sige, hvorledes Hovet igjen kan komme i en ti Gange værre Skikkelse, og er begyndt at komme paa flere Steder, som jeg kunde nævne Exempler paa. En saadan Mand, der eier 20 Tdr. Hartkorn og har ikke Huus at sætte Folk i og lægge Hovet paa, han bygger paa sin nye Hovedgaardsmark et lille Palais, som man tænker at være et Fabrikhuus eller stort Fattighuus, hvori han sætter 7—8—10 til 12 Familier, giver dem Maanedskorn, giver dem Maanedspenge og en Koes Græsning m. m. i Lon, og lader saa Manden tjene som Tyende hver Dag paa Gaarden, og lader ogsaa Konen tjene som Tyende i hans Tjeneste en vis Deel af Aaret; de ere bundne til ham, saalænge indtil han siger dem op, de ere kun Tyende, det er gift Tyende, og saasnart de ere sagte op til Flytning, hvor skulle de saa have Huus? Saa har Communerne dem, og maae skaffe Huusrum til dem, og han sætter andre. Paa den Maade kunne de faae gifte Arbeidere, der ere saa bundne til dem, at ingen Huusmand, efter det gamle System, nogenstinde har været saa bundet til sin GødsHuusbond. Nu gaaer mit Forslag ud paa, at der vel maa være større Bøndergaarde, — som der allerede ikke ere saa saa af, og jeg har intet imod, at der paa sine Steder kan blive flere — af en saadan Størrelse, der baade kan være huusoeconomisk gavnligt for Familierne, der besidde samme, og landoeconomisk for Staten.